OPENBAAR MINISTERIE

College van procureurs-generaal
Voorzitter

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
T +31 88 699 11 00
www.om.nl

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum 1 maart 2025
Onderdeel Afdeling Kwaliteitontwikkeling,advisering en toetsing
Ons kenmerk PaG/KOAT/19874
Uw kenmerk 2024-0000912311
Onderwerp Advies inzake grondwetsvoorstel vervolging ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.

Geachte mevrouw Uitermark,

Bij brief van 6 januari 2025 heeft u als minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het College van procureurs-generaal (hierna: College) verzocht te adviseren over het grondwetsvoorstel 'Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet van de bepaling inzake de vervolging en berechting van ambtsmisdrijven die zijn gepleegd door leden van de Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen'. Met dit grondwetsvoorstel wordt artikel 119 Grondwet gewijzigd zodat voortaan de procureur-generaal bij de Hoge Raad is belast met het geven van een opdracht tot vervolging van ambtsdelicten begaan door de leden van de Staten-Generaal, de ministers en de staatssecretarissen. Het onderhavige wetsvoorstel hangt nauw samen met het conceptwetsvoorstel 'Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Wet op de rechterlijke organisatie alsmede intrekking van de Wet ministeriële verantwoordelijkheid en ambtsdelicten leden Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen in verband met de modernisering van de strafvordering ter zake van ambtsmisdrijven begaan door Kamerleden en bewindspersonen (Herzieningswet ambtsmisdrijven Kamerleden en bewindspersonen)', waarover eveneens aan het College is gevraagd om te adviseren. In dat wetsvoorstel wordt een nieuwe regeling voorgesteld voor de opsporing en vervolging van ambtsmisdrijven binnen het kader van het huidige artikel 119 Grondwet. In reactie op deze verzoeken geeft het College twee met elkaar samenhangende adviezen.

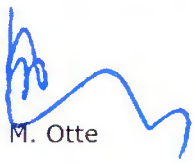
Het College stelt vast dat het wetsvoorstel van de grondwetswijziging voortvloeit uit de voorstellen die zijn gedaan in het rapport 'Niet boven maar in de wet' van de Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen, onder voorzitterschap van de heer Fokkens (hierna Commissie-Fokkens). Namens het College was de heer Hofstee lid van de Commissie Fokkens. Daarmee heeft het College bij de gedachtenvorming die aanleiding gaf tot het wetsvoorstel inbreng kunnen geven.

Anders dan de Commissie Fokkens voorstelde kiest de minister ervoor om artikel 119 Grondwet niet geheel te schrappen. In plaats daarvan wordt in artikel 119 Grondwet nu vastgelegd dat de procureur-generaal bij de Hoge Raad de opdracht kan geven tot de vervolging voor ambtsdelicten gepleegd door Kamerleden en bewindspersonen. Inhoudelijk wordt met dit wetsvoorstel overigens niet afgeweken van de aanbevelingen van de Commissie Fokkens. Ook deze Commissie stelde voor de vervolgingsbeslissing bij ambtsdelicten van Kamerleden en bewindspersonen te laten nemen door de procureur-generaal bij de Hoge Raad.

Het College stemt in met de keuze om de procureur-generaal door de Hoge Raad de opdracht te laten geven tot vervolging bij ambtsdelicten van Kamerleden en bewindspersonen. Het College constateert dat er een goede reden is om een uitzondering te maken op de hoofdregel dat vervolgingsbeslissingen worden genomen onder verantwoordelijkheid van het College. Wordt een Kamerlid of bewindspersoon verdacht van het plegen van een ambtsdelict dan is dit een zeer gevoelige zaak. Het is wenselijk dat daarbij zoveel mogelijk buiten twijfel staat dat er bij het nemen van deze vervolgingsbeslissing geen ongerechtvaardigde politieke druk is uitgeoefend op de beslisser. De onafhankelijke positie van de procureur-generaal bij de Hoge Raad en zijn levenslange benoeming bieden hiervoor de nodige waarborgen.

Ook na de grondwetswijziging worden de beslissingen over de opsporing en vervolging van strafbare feiten die niet als ambtsdelicten kunnen worden aangemerkt en die mogelijk zijn gepleegd door Kamerleden of bewindspersonen genomen door het openbaar ministerie. Het College benadrukt dat de gewijzigde grondwettelijke regeling over de rol van de procureur-generaal bij de Hoge Raad bij het geven van een opdracht tot vervolging van ambtsdelicten, geen verandering brengt in de capaciteiten van het openbaar ministerie om onafhankelijk en onpartijdig beslissingen te nemen over de opsporing en vervolging van niet-ambtsdelicten waarvan Kamerleden en bewindspersonen worden verdacht.

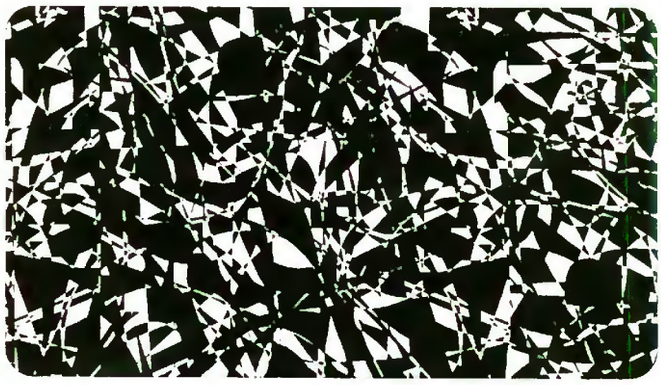
Hoogachtend,

M. Otte

OPENBAAR MINISTERIE

PostNL
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

RX4ACE - #KBDNKN#00#000#